



Commissie voor de
milieueffectrapportage

De Horsten Egchel, gemeente Peel en Maas

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 november 2023 / projectnummer: 3751



1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Peel en Maas stelt een bestemmingsplan op voor de uitbreiding van een intensieve veehouderij aan De Horsten, Egchel. Voordat de gemeenteraad van Peel en Maas besluit over het bestemmingsplan, zijn de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER).¹ De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie) gevraagd het rapport te beoordelen. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat staat in het MER?

In het MER zijn twee inrichtingsalternatieven onderzocht. Het eerste alternatief is het ontwikkelplan van de grondeigenaar (hierna ondernemer). Dit ontwikkelplan is niet uitvoerbaar, omdat de geurbelasting op omliggende woningen daarmee te veel toeneemt (geurnormen worden overschreden). Om deze reden is in het MER ook een uitvoerbaar alternatief verkend. In dit alternatief is een indicatieve geuremissie gehanteerd waarmee voldaan wordt aan de geurnormen.

Uit het MER blijkt dat beide alternatieven negatieve gevolgen hebben voor natuur (door stikstofdepositie) en de leefomgeving (geur, geluid en fijnstof). Voor de beoogde bedrijfsuitbreiding van de ondernemer is in 2020 een natuurvergunning (Wnb-vergunning) afgegeven. De uitbreidingsmogelijkheden uit de Wnb-vergunning worden in het bestemmingsplan ingepast. In het kader van die vergunning zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden van de bedrijfsuitbreiding al beoordeeld en is door het bevoegd gezag geconcludeerd dat de bedrijfsuitbreiding toelaatbaar is binnen de vereisten van de Wet natuurbescherming. Het MER stelt dat deze beoordeling niet opnieuw hoeft en dat het bestemmingsplan past binnen de kaders van de natuurwetgeving.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER is goed gestructureerd, prettig leesbaar en voorzien van bijlagen met achtergrondinformatie of een verdere verdieping van de milieu-informatie.

De Commissie merkt op dat het MER een sterke focus heeft op het ontwikkelplan van de ondernemer. De Commissie benadrukt echter dat een MER over een bestemmingsplan tot doel heeft om de maximale milieueffecten van dat bestemmingsplan in beeld te brengen, het is een plan-MER. De gemeenteraad maakt een brede afweging op basis van de informatie uit het plan-MER, met het oog op de goede ruimtelijke ordening.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER dat belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over het bestemmingsplan door de gemeenteraad. Het MER kan om de volgende redenen niet ten grondslag liggen aan dit bestemmingsplan:

- **Een duidelijke doelstelling ontbreekt.** Een bestemmingsplan moet algemene kaders scheppen, terwijl het MER focust op het ontwikkelplan van de ondernemer. De doelstelling moet een kader voor het bestemmingsplan vormen. Deze doelstelling

¹ Plan-MER Bestemmingsplan De Horsten Egchel, Gemeente Peel en Maas, Pouderoyen Tonnaer, 27 juni 2023.

kadert in welke ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, en welke (locatie)alternatieven in het MER moeten worden onderzocht.

- **Onderbouwing locatie ontbreekt.** Het MER bevat geen duidelijke onderbouwing van de locatie van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Dit wordt versterkt doordat de doelstelling voor het bestemmingsplan onduidelijk is.
- **Effecten van maximale mogelijkheden bestemmingsplan niet in beeld.** De alternatieven uit het MER brengen de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan niet in beeld. Het voorliggende ontwerpbestemmingsplan maakt ook andere invullingen (zoals een grotere omvang, een ander type intensieve veehouderij of andere vormen van mestverwerking) mogelijk dan het ontwikkelplan. De milieueffecten hiervan zijn in het MER niet in beeld gebracht.
- **Mogelijk aanzienlijke effecten op Natura-2000 niet in beeld.** Gesteld wordt dat een nieuwe Passende beoordeling geen nieuwe inzichten zou opleveren. Dit is echter niet nader onderbouwd in het MER. Eventuele (aanzienlijke) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn in het MER niet in beeld gebracht.
- **Effecten op flora en fauna zijn niet volledig in beeld.** De effecten op beschermde soorten en hun leefgebied zijn niet herleidbaar in beeld gebracht. Bovendien is het onderzoek gebaseerd op verouderde data. Het MER geeft geen inzicht in mogelijke verzachtende maatregelen.
- **Stikstofgevoeligheid Goudgroene natuurzone niet in beeld.** Het MER stelt dat in de Goudgroene natuurzone geen stikstofgevoelige natuur aanwezig is. Uit het Natuurbeheerplan blijkt echter dat wel stikstofgevoelige natuurbeheertypen voorkomen. De effecten hierop zijn in het MER niet in beeld gebracht.
- **Inconsistenties en toename effecten op geur en gezondheid niet beoordeeld.** De Commissie merkt inconsistenties op tussen de effectanalyses- en beoordelingen voor geur en gezondheid. Daarnaast ontbreken in het MER voor de besluitvorming relevante inzichten over de toename van de voor- en achtergrondgeurbelasting. De Commissie wijst erop dat toename van de geurbelasting relevante inzichten zijn voor de besluitvorming, ook als geen sprake is van een normoverschrijding.
- **Effecten op waterhuishouding niet navolgbaar in beeld gebracht.** In het MER wordt geconcludeerd dat de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, geen effect hebben op de waterhuishouding. Deze conclusie is niet met een analyse onderbouwd en daardoor niet navolgbaar. Niet uit te sluiten is dat door nieuwe inzichten² en klimaatverandering (piekbuien) de reeds aangelegde waterretentievoorziening onvoldoende compenseert voor de toename van het verharde oppervlak.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over het bestemmingsplan. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

² Zoals de KNMI klimaatscenario's.



Figuur 1: Kaart plangebied met het perceel aan De Horsten (bron: MER, p. 6)

Aanleiding MER

Gemeente Peel en Maas wil een bestemmingsplan vaststellen voor de doorontwikkeling van een intensieve veehouderij met mestbewerking naar een oppervlak van max ca 8,5 ha aan De Horsten 17 en 20 en aan de Melkweg.

Het bestemmingsplan is kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, namelijk: de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens.³ Om die reden is voor besluitvorming over het bestemmingsplan een plan-MER opgesteld.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Peel en Maas – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3751 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Peel en Maas.

In de tekst wordt ook een aanbeveling gedaan ten aanzien van biodiversiteit (paragraaf 2.5.3). Deze is bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

³ Categorieën C 14 en D 14 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.

2.1 Doelstelling en motivatie van geboden ontwikkelruimte

Wie doet wat bij het vaststellen van een bestemmingsplan en de rol van het plan-MER

Een plan-MER voor een bestemmingsplan heeft tot doel om de maximale milieueffecten van een bestemmingsplan en alternatieven hiervoor in beeld te brengen. Het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) heeft in het verleden een contractuele inspanningsverplichting met de ondernemer vastgelegd om deze uitbreiding planologisch mogelijk te maken. Deze verplichtingen zijn aangegaan in het kader van een Landbouwontwikkelingsgebied (LOG), waarbij bedrijven weg van woonkernen zouden worden verplaatst naar locaties waar ze zich, met minder hinder, wel kunnen ontwikkelen. Het bestemmingsplan voor dit LOG is echter nooit onherroepelijk geworden en uitgevoerd en vormt daarmee geen kader voor dit initiatief. Het LOG vormt voor de gemeenteraad dan ook geen kader voor het vaststellen van het bestemmingsplan.⁴

Het MER onderbouwt onvoldoende de doelstelling van het bestemmingsplan. Dit is een essentieel onderdeel van het MER, omdat de doelstelling de maximale mogelijkheden van het plan, inclusief de benodigde omvang van de bouwvlakken, en de redelijkerwijs te onderzoeken (locatie)alternatieven bepaalt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de doelstelling van het bestemmingsplan duidelijk te definiëren. Maak daartoe inzichtelijk of en hoe de binnen het bestemmingsplan geboden ontwikkelruimte (ca 8,5 ha) past binnen het beleid van de gemeente.⁵ Licht daarnaast de (bedrijfseconomische) noodzaak en wenselijkheid van het ontwikkelplan toe.

2.2 Locatieafweging

Een locatieafweging is een essentieel onderdeel van een plan-MER. In het MER wordt hiervoor verwezen naar de afweging die heeft plaatsgevonden voor het LOG Egchelse Heide. Deze afweging is circa 10 jaar geleden gemaakt, overwegingen en inzichten kunnen in de loop van de tijd zijn veranderd. Bovendien is het LOG (bestemmingsplan) nooit onherroepelijk geworden. Uit het MER blijkt niet of en waarom de locatieafweging die voor het LOG is gemaakt nog steeds relevant en actueel is.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, te onderbouwen waarom gekozen is voor deze locatie. Betrek daarbij ook milieu-overwegingen. Onderbouw daarnaast of andere locaties wellicht (ook) kunnen voldoen aan de doelstelling van het bestemmingsplan.

⁴ In verschillende zienswijzen die zijn binnengekomen in reactie op het ontwerpbestemmingsplan, waaronder in de zienswijze van Werkgroep Behoud de Peel, wordt aandacht gevraagd voor een onafhankelijke en brede besluitvorming over dit bestemmingsplan door de gemeenteraad.

⁵ Op 29 september 2015 heeft de gemeenteraad een maximaal bouwvlak van 4 hectare meegegeven als kader voor een nieuw op te stellen bestemmingsplan.

2.3 Effecten van de maximale mogelijkheden bestemmingsplan

Maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan

De maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan zijn niet volledig beoordeeld in de in het MER beschreven alternatieven. De Commissie ziet vier inconsistenties tussen het bestemmingsplan en de onderzochte alternatieven:

1. De alternatieven gaan uit van een door de ondernemer aangeleverde situatieschets van het ontwikkelplan. De bouwvlakken in het bestemmingsplan bieden echter meer ruimte, waardoor ook een andere invulling van de bouwvlakken (met meer stalruimte) mogelijk is. De alternatieven zijn daarmee geen goede afspiegeling van de maximale ruimtelijke bedrijfs grootte die het bestemmingsplan mogelijk maakt.
2. Het bestemmingsplan staat op de locatie 'intensieve veehouderij' toe. Dit is in de regels van het bestemmingsplan niet nader gespecificeerd naar een varkenshouderij. Dit betekent dat op de locatie ook andere vormen van intensieve veehouderij (zoals een pluimveehouderij) zijn toegestaan. Het MER beschouwt alleen de milieueffecten van een varkensvermeerderingsbedrijf van een bepaalde omvang. Daarmee zijn de effecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan niet volledig in beeld gebracht. Een pluimveebedrijf veroorzaakt in verhouding bijvoorbeeld meer fijnstofemissies en bij realisatie van een geitenhouderij bestaat een grotere kans op zoonosen.
3. In de alternatieven is uitgegaan van emissiepunten voor geur en geluid aan de oostkant van de stallen. Daarmee zijn de emissiepunten op relatief grote afstand gelegen ten opzichte van de dichtstbijzijnde woningen aan de Karissendijk. Het bestemmingsplan sluit een andere invulling van het plangebied, met emissiepunten dicht bij de woningen echter niet uit. De alternatieven brengen daarmee niet de maximale geur-, fijnstof- en geluidseffecten voor omwonenden in beeld. Ook zijn in de alternatieven effectbeperkende maatregelen als verticale uitstroomopeningen van luchtwassers opgenomen die niet geborgd zijn in de regels van het bestemmingsplan.
4. Het bestemmingsplan maakt alle vormen van mestbewerking en -verwerking (inclusief mestvergisting) mogelijk, terwijl het in het MER onderzochte ontwikkelplan enkel uitgaat van mestscheiding.⁶ Het MER maakt niet inzichtelijk of een ander type mestbewerking en -verwerking dan voorzien in het ontwikkelplan van de ondernemer, leidt tot andere milieueffecten.

Uitvoerbaarheid van de alternatieven

Uit het MER blijkt dat het ontwikkelplan niet uitvoerbaar is, vanwege een overschrijding van de geurnormen. Naast het ontwikkelplan is in het MER een uitvoerbaar alternatief meegenomen. Voor dit alternatief zijn alleen de geureffecten onderzocht. De effecten van dit alternatief zijn daarmee niet volwaardig in beeld gebracht. Hierdoor biedt het MER geen overzicht van de effecten van een uitvoerbaar alternatief. Ook als de effecten van het uitvoerbaar alternatief beperkter zijn dan die van het ontwikkelplan, is dat een relevant inzicht voor de besluitvorming.

Normeringen, plafonds en voorwaardelijke verplichtingen in het bestemmingsplan

In het MER wordt gesteld dat bij het aanvragen van de benodigde vergunningen getoetst moet worden aan normeringen, plafonds en voorwaardelijke verplichtingen die worden

⁶ "Het bestemmingsplan maakt mestbewerking en -verwerking mogelijk. Het plan van de ondernemer gaat uit van fysische mestscheiding (geen risicovolle activiteit), echter planologisch worden alle vormen van mestbewerking en -verwerking toegestaan, waaronder mestvergisting, droging en compostering" (bron: pagina 22 van het MER).

opgenomen in de regels van het bestemmingsplan. De regels in het bestemmingsplan blijven echter algemeen. Zo zijn geen specifieke bepalingen opgenomen over bijvoorbeeld geur, geluid en fijnstof. Dergelijke regels in het bestemmingsplan doen bovendien niet af aan de verplichting om in een MER de aanzienlijke milieueffecten van het plan te onderzoeken, en daarbij uit te gaan van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de effecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan te onderzoeken. Onderzoek daartoe het uitvoerbaar alternatief volwaardig in een aanvulling op het MER. Breng ook andere realistische alternatieven in beeld. De alternatieven moeten (gezamenlijk) aansluiten bij de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan. Analyseer en beoordeel de effecten van deze alternatieven. Geef daarbij ten minste aan of de alternatieven uitvoerbaar zijn en in welke mate effecten verschillen tussen de alternatieven.

2.4 Impact op Natura 2000-gebieden

Eén-op-één inpassen Wnb vergunning

Uitgangspunt van het MER is dat de uitbreidingsmogelijkheden van de in 2020 verleende Wnb-vergunning één-op-één kunnen worden ingepast in de regels van het bestemmingsplan. Voor de Commissie is niet duidelijk waarom één-op-één inpassen van de Wnb-vergunning in deze situatie tot de conclusie heeft geleid dat geen nieuwe Passende beoordeling nodig is. Dit is in het MER niet navolgbaar toegelicht.⁷

Het MER geeft geen sluitende onderbouwing dat de Passende beoordeling die ten grondslag ligt aan de geldende Wnb-vergunning toereikend is en dat een nieuwe Passende beoordeling niet tot nieuwe inzichten zal leiden. De Commissie mist een onderbouwing op de volgende punten:

- Voor de Commissie is niet navolgbaar of de verleende Wnb-vergunning betrekking heeft op alle maximale activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt. De vergunning heeft enkel betrekking op het houden van dieren en vervoersbewegingen.⁸ Ontwikkelingen met betrekking tot mestbewerking of -verwerking en voeropslag worden niet genoemd, maar zijn wel onderdeel van het bestemmingsplan. Ook de (stikstof)effecten van deze activiteiten moeten in beeld zijn.
- De Wnb-vergunning is afgegeven op De Horsten 20, maar wordt nu ook toegepast op De Horsten 17 en de Melkweg. Maak inzichtelijk of en waarom is uit te sluiten dat dit niet leidt tot andere effecten op omliggende natuurgebieden (bijvoorbeeld vanwege andere afstanden tot deze gebieden) en dat het juridisch toegestaan is om in dit geval de reeds verleende Wnb-vergunning op een andere locatie in te passen.
- De vergunning is verleend in 2020 en gebaseerd op onderzoeksinformatie uit 2015 (en ouder). Inzichten en jurisprudentie op gebied van natuur en stikstof zijn wezenlijk veranderd in de afgelopen acht jaar. De volgende nieuwe inzichten en jurisprudentie kunnen bijvoorbeeld relevant zijn:

⁷ Een groot aantal van de zienswijzen die zijn binnengekomen in reactie op het ontwerpbestemmingsplan, gaat ook in op dit onderwerp.

⁸ Zie hoofdstuk 3 van Bijlage 1 Natuurvergunning bij de regels van het bestemmingsplan.

- wijzigingsbesluiten aanwezige waarden⁹ en bijgestelde kritische depositiewaarden van habitattypen¹⁰ die ook verwerkt zijn in de laatste versie van AERIUS;
- de staat van de ontwikkeling van de Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld uit natuurdoelanalyses en advies van de Ecologische Autoriteit;
- plannen en projecten waarvan de milieueffecten destijds konden cumuleren met het project, terwijl er inmiddels nieuwe plannen of projecten in de omgeving toegestaan zijn;
- emissiefactoren voor stalsystemen, omdat uit recentere wetenschappelijke rapporten blijkt dat de effectiviteit van deze systemen lager is dan destijds werd aangenomen;
- extern salderen, omdat deze maatregel alleen als mitigatie kan worden meegenomen als deze niet al nodig is voor de verbetering of het behoud van de betreffende Natura 2000-gebieden;
- beleidsregels intern en extern salderen van de provincie Limburg.

Daarom is het belangrijk om in het MER te onderbouwen waarom wordt geconcludeerd dat het opnieuw uitvoeren van een Passende beoordeling niet tot nieuwe inzichten zou leiden.

Negatieve effecten op Natura 2000

De Commissie waardeert dat voor het MER een AERIUS-berekening is uitgevoerd. Uit de berekening blijkt een toename van stikstofdepositie op omliggende natuurgebieden ten opzichte van de huidige feitelijke situatie. De toename van stikstofdepositie is het grootst op Natura 2000-gebied Leudal, waar al meer stikstof op neerslaat dan goed is voor de natuur.¹¹ De negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn in het MER niet beschreven. Het MER onderzoekt ook geen maatregelen om te voorkomen dat effecten optreden. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn relevante inzichten voor de besluitvorming, ook als de effecten niet leiden tot risico's voor de vergunbaarheid.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, te motiveren waarom de geldende Wnb-vergunning één-op-één toepasbaar is en waarom een nieuwe Passende beoordeling niet tot andere inzichten zou leiden in het licht van nieuwe wetenschappelijke inzichten en milieugegevens. Indien op basis hiervan niet uitgesloten kan worden dat het bestemmingsplan toch significante gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden, moet een nieuwe Passende beoordeling worden opgesteld.

De Commissie adviseert daarnaast de effecten van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in beeld te brengen middels een kwalitatieve beschrijving, inclusief kaartmateriaal. Maak met de analyse inzichtelijk op welke (naderend) overbelaste delen van natuurgebieden extra stikstofdepositie plaatsvindt. Beschouw wat de gevolgen hiervan kunnen zijn. Onderzoek daarnaast extra bronmaatregelen als een toename van stikstofdepositie niet uit te sluiten is ten opzichte van het reeds vergunde project. Gebruik hiervoor de meest recente versie van AERIUS.

⁹ Vastgesteld op 25 november 2022.

¹⁰ Datum bijstelling: 31 augustus 2023.

¹¹ Stichting Studiegroep Leudal heeft middels een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan haar zorgen hierover geuit.

2.5 Overige natuur

2.5.1 Quickscan flora en fauna

Voor het MER is een quickscan flora en fauna, inclusief veldbezoek, uitgevoerd in 2019 en in 2023. De Commissie merkt op dat de rapportages bestaan uit een zeer beknopt briefverslag waaruit niet is op te maken of alle soortgroepen zijn beschouwd.¹² Daarnaast is alleen gekeken naar het plangebied zelf, terwijl in de directe omgeving ook landschapselementen aanwezig zijn die mogelijk een functie vervullen voor beschermde soorten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de leegstaande nertsenfokkerij (in potentie geschikt voor steenmarter en steenuil) en bomerijen (in potentie geschikt voor vleermuizen). Maar ook aan verstoring van broedvogels tijdens de aanlegfase. Verder is in het MER verouderde informatie betrokken (1983 – 2012) die geen actueel beeld schetsen van het voorkomen van beschermde soorten en Rode lijstsoorten.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de gevolgen voor flora en fauna te splitsen voor wettelijk beschermde soorten en overige soorten. De Commissie adviseert ook om nader te kijken naar het (mogelijk) voorkomen van (beschermde) soorten in een ruimer gebied dan het plangebied alleen, te onderbouwen welke gevolgen de voorgenomen ontwikkeling kan hebben op deze eventuele leefgebieden en hoe eventuele negatieve effecten voorkomen kunnen worden. De conclusies moeten navolgbaar in het licht van de Wnb in beeld gebracht worden, waardoor ook duidelijk is waarom het ontwikkelplan voor dit criterium positief (0/+) scoort.

2.5.2 Stikstofgevoeligheid Goudgroene natuurzone

In het MER is aangegeven, dat het nabijgelegen natuurreservaat Ophovense Zandberg, onderdeel van de Goudgroene natuurzone (Natuur netwerk Nederland), niet gevoelig is voor stikstofdepositie, maar onderbouwt dit niet. De Commissie constateert dat deze informatie onjuist is en dat de relevante milieueffecten voor dit aspect onvolledig in beeld zijn gebracht.

De wezenlijke kenmerken en waarden van dat gebied bestaan uit de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan. Uit de kaarten van het Natuurbeheerplan blijkt dat hier onder andere de Natuurbeheertypen N14.02 Hoog- en laagveenbos, N06.04 Vochtige heide en N07.01 Droge heide voorkomt. Deze natuurbeheertypen zijn stikstofgevoelig. Extra stikstofneerslag op deze gebieden kan een aanzienlijk milieueffect zijn, zeker als het gebied nu al meer stikstofdepositie kent dan goed is voor de daar aanwezige natuurwaarden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de impact van de ontwikkeling op de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone nader te onderbouwen.

¹² In verschillende zienswijzen die zijn binnengekomen in reactie op het ontwerpbestemmingsplan wordt dit ook geconstateerd.

2.5.3 Biodiversiteit

In aansluiting bij het Coalitieakkoord van de gemeente Peel en Maas¹³, ziet de Commissie kansen voor het bevorderen van de biodiversiteit. De aanleg van bloemrijke vegetaties rondom de stallen heeft bijvoorbeeld een meerwaarde voor onder andere insecten en insecteneters. Ook ziet de Commissie kansen voor natuurinclusief ontwerpen van de gebouwen waarbij bijvoorbeeld verblijfplaatsen voor vleermuizen, nestplaatsen voor de boerenzwaluw en/of huismus worden geplaatst. De Commissie beveelt aan om bij het verder uitwerken van het bouwplan dergelijke kansen te onderzoeken en mee te nemen.

2.6 Geur en gezondheid

Beoordeling toename geurbelasting

In het MER wordt de voorgrondbelasting geur getoetst aan de geldende geurnormen.¹⁴ Bij het ontwikkelplan is daarbij sprake van een overschrijding van de geurnorm op een nabijgelegen woning. Bij het uitvoerbaar alternatief wordt een normoverschrijding op deze woning voorkomen.

Voor de beoordeling van de gezondheidsaspecten van het ontwikkelplan is ook de toename van de geurbelasting van belang, ook onder de grenswaarden. Uit het MER blijkt dat in beide alternatieven de voorgrondbelasting ter plaatse van woningen in het buitengebied ongeveer verdubbelt ten opzichte van de bestaande situatie.¹⁵

De Commissie mist in de samenvatting en in hoofdstuk 7 van het MER de beoordeling en de conclusie (negatieve score) over de sterke toename van de geurbelasting op omliggende woningen. Ook als geen sprake is van een normoverschrijding, is dit een relevant inzicht voor de besluitvorming.

De achtergrondbelasting geur in de kern wordt getoetst aan milieukwaliteitsklassen. Het MER geeft aan, dat de geurbelasting met het ontwikkelplan nog in dezelfde klasse valt. De klassen die bij deze beoordeling gehanteerd zijn, zijn erg ruim. Onduidelijk is hoe groot de toename in de achtergrondbelasting geur is en voor welke woningen.

Consistentie beoordeling geur en gezondheid

Voor de Commissie is niet navolgbaar waarom beide alternatieven in de samenvattende tabellen gelijk zijn beoordeeld voor geuremissies¹⁶, terwijl de emissies van het ontwikkelplan veel groter zijn dan de emissies van het uitvoerbare alternatief. In paragraaf 7.2.3 zijn de alternatieven wel onderscheidend beoordeeld op dit criterium.

¹³ Op pagina 13 van het Coalitieakkoord 2022 – 2026 spreekt gemeente Peel en Maas de volgende ambitie uit: *“We moedigen de agrarische sector aan om een zo duurzaam mogelijk beleid te voeren, waarbij de onderneming aanvullend aan de omgeving is. Met de agrarische sector onderzoeken we waar volgende stappen gezet kunnen worden in het duurzaam en met aandacht voor biodiversiteit beheren van het buitengebied.”*

¹⁴ De gemeente Peel en Maas heeft in een geurverordening geurnormen vastgelegd voor daartoe op kaart aangewezen gebieden, waaronder een bufferzone tussen de kern Egchel en het LOG Egchel, en voor de bebouwde kom en het buitengebied (buiten deze gebieden) de landelijke geurnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij geldig verklaard.

¹⁵ In verschillende zienswijzen die zijn binnengekomen in reactie op het ontwerpbestemmingsplan worden hierover zorgen geuit.

¹⁶ Het gaat om de tabel op pagina 23 en om tabel 33 op pagina 161 van het MER.

De Commissie merkt ook op dat de effectanalyse voor geur niet consistent is met de effectbeoordeling gezondheid in de beoordelingstabellen. Uit het MER blijkt dat het ontwikkelplan een negatieve impact heeft op geurhinder, terwijl de effecten op geur en gezondheid positief zijn beoordeeld. De Commissie vraagt aandacht voor de consistentie tussen de effectanalyse en –beoordeling voor geur en gezondheid.

De Commissie adviseert de volgende aanvullingen op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, ten aanzien van geur en gezondheid:

- de toename van de voorgrondbelasting op omliggende woningen op te nemen in het beoordelingskader en in de conclusies van het MER;
- de toename van de achtergrondbelasting en het aantal woningen inzichtelijk te maken. Neem dit ook op in het beoordelingskader en de conclusies van het MER;
- de effectanalyses en –beoordelingen voor geur en gezondheid consistent te maken.

2.7 Waterhuishouding

Het bestemmingsplan maakt een grote toename van het verhard oppervlak binnen het plangebied mogelijk. In het MER zijn de effecten op de waterhuishouding als neutraal beoordeeld. Voor de onderbouwing van deze conclusie wordt verwezen naar een inventarisatie die in 2009 is uitgevoerd voor het bestemmingsplan LOG Egchelse Heide en naar de waterretentievoorziening die in dit kader door de gemeente is aangelegd.¹⁷ Gesteld wordt daarbij dat deze waterretentievoorziening voldoende is om effecten op de waterhuishouding te voorkomen.

Voor de Commissie is neutrale beoordeling in het MER niet transparant en herleidbaar. Gezien beleidswijzigingen in de afgelopen jaren, nieuwe inzichten ten aanzien van klimaat en de relatief hoge grondwaterstand in het gebied, zijn de conclusies uit eerdere onderzoeken mogelijk verouderd. Aannemelijk is dat bij het uitvoeren van een nieuwe effectanalyse, de waterberging onvoldoende blijkt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de maximaal mogelijke effecten van het bestemmingsplan op de waterhuishouding in beeld te brengen. Toon aan dat de waterretentievoorziening voldoende is om de toename van het verhard oppervlak te compenseren in een normale situatie en bij piekbuien. Maak daarbij gebruik van de meest recente inzichten ten aanzien van klimaat.

¹⁷ Zie pagina's 83 en 84 van het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Sjoerd Bokma

ir. Tilly Fast

ing. Dorien Grote Beverborg MSc

Marja van der Tas (voorzitter)

Michelle Vanderschuren MSc (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. Onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit “de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren” (categorieën C 14 en D 14). Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Peel en Maas.

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

College van burgemeester en wethouders van Peel en Maas.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag 16 oktober 2023 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3751](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

